

NOMUTAXASSIS YO'NALISH TALABALARINING INGLIZ TILINI O'ZLASHTIRISHIDA INTERAKTIV-GEYMIFIKATSION METODLARNING SAMARADORLIGI

Almamatova Manzura Shavkatovna

Guliston davlat universiteti doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tilini o'rganishda nomutaxassis yo'nalishda tahsil olayotgan talabalar uchun interaktiv va geymifikatsiya elementlariga asoslangan metodlarning ta'siri tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonida darsni o'yin shaklida tashkil etish orqali talabalar faolligi, bilimni o'zlashtirish darajasi va darsga bo'lgan qiziqish o'zgarishlari kuzatildi. Tadqiqot natijalari interaktiv-geymifikatsion yondashuvning an'anaviy usullarga qaraganda samaraliroq ekanini ko'rsatdi. Ushbu metod orqali talabalar faol ishtirok etuvchi, mustaqil fikrlovchi va tilni real kommunikativ vaziyatlarda qo'llovchi subyektga aylanishadi.

Kalit so'zlar: nomutaxassis yo'nalish, interaktiv metodlar, geymifikatsiya, chet tili, ingliz tili, o'zlashtirish, talaba, motivatsiya, o'yinli ta'lim

Kirish

Zamonaviy ta'limda individual yondashuv, axborot texnologiyalari integratsiyasi va talaba markazli metodlar asosiy o'ringa chiqmoqda. Ayniqsa, chet tillarini o'rgatishda yangi metodlarni qo'llash talabalarni faol va ongli ishtirokchi sifatida shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Nomutaxassis yo'nalishlarda tahsil olayotgan talabalar ingliz tilini o'z kasbiy faoliyatida qo'llashi ehtimoldan yiroq bo'lmagani holda, ularda ushbu tilga bo'lgan ehtiyoj va motivatsiya nisbatan sust bo'lishi mumkin.

Shu sababli, o'yin elementlariga asoslangan darslar orqali o'rganish jarayonini jonlantirish, rag'batlantirish, hamkorlikni kuchaytirish va bilimlarni real kontekstda mustahkamlash maqsadida geymifikatsion yondashuv dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqola aynan interaktiv-geymifikatsion metodlarning samaradorligini tahlil qilishga qaratilgan.

Tadqiqot davomida sifatli va miqdoriy metodlar uyg'unlashtirildi. Dastlab, nofilologik yo'nalishda tahsil olayotgan 60 nafar talaba tanlab olindi. Talabalar ikkita teng guruhga ajratildi: biri an'anaviy darslar asosida, ikkinchisi esa interaktiv-geymifikatsion metodlar asosida o'qitildi.

Interaktiv-geymifikatsion guruhda darslar viktorinalar, topshiriqli raqobat o'yinlari, QR-kodli savollar, virtual mukofotlar, darajalarni oshirish va jamoaviy baholash elementlari asosida tashkil etildi. Har bir darsda til o'rganishning to'rtta asosiy kompetensiyasi (tinglash, o'qish, yozish, gapirish) qamrab olinib, o'yin shaklidagi topshiriqlar orqali mustahkamlab borildi.

O'qitish jarayonidan so'ng talabalar bilimni baholovchi test, so'rovnomma va og'zaki fikr-mulohazalar yig'ildi. Bu materiallar asosida interaktiv-geymifikatsion metodik yondashuvning samaradorligi tahlil qilindi.

Tahlil qilingan natijalar interaktiv-geymifikatsion yondashuvning o'zlashtirish darajasiga sezilarli ta'sir ko'rsatganini isbotladi. Eksperimental guruhda qatnashgan talabalar til o'zlashtirish testida an'anaviy guruhga nisbatan yuqori natijalar ko'rsatdi. Ular dars jarayonida faolroq bo'lib, har bir vazifani bajarganida mukofot olish yoki daraja oshirish orqali motivatsion rag'batga ega bo'lishdi.

Bundan tashqari, dars oxirida o'tkazilgan so'rovnomalarda talabalar interaktiv metodlarning darsni qiziqarli, jonli va mazmunli qilganini ta'kidlashdi. Ba'zilar bu metodni o'zlarini "darsda emas, balki o'yinda qatnashayotgandek" his qilishlariga sabab bo'lganini aytishdi. Bu esa o'rganishdagi psixologik yengillik va ochiqlik muhitini yaratishda muhim omil bo'ldi.

Til ko'nikmalarini baholash natijalarida ayniqsa og'zaki nutq va faol so'z boyligi jihatidan o'zgarishlar sezilarli bo'ldi. Talabalar o'yinlar asosida tez fikrlash, tanlov qilish, so'z tanlash va gap tuzish ko'nikmalarini mustahkamladi

Olingan natijalar asosida aytish mumkinki, interaktiv-geymifikatsion metodlar ayniqsa nofilolog yo'nalish talabalari uchun muhim afzalliklarga ega. Bunday talabalar ko'pincha ingliz tilini majburiy fan sifatida qabul qilganligi sababli, ularning darslarga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartirish muhim vazifadir. O'yinlar orqali o'rgatish esa bu jarayonni osonlashtiradi, zero o'yinlar inson psixologiyasining qiziqish, muvaffaqiyatga erishish, raqobat, rag'bat kabi ehtiyojlariga bevosita ta'sir qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'yin elementlari nafaqat motivatsiyani oshiradi, balki bilimni faol qo'llash, jamoaviy ishlash, muammoni hal qilish kabi ko'nikmalarni ham rivojlantiradi. Bu esa zamonaviy ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning asosiy maqsadlariga uyg'un keladi.

Xulosa

Interaktiv-geymifikatsion metodlar orqali darslarni tashkil etish ingliz tilini o'rganayotgan nomutaxassis yo'nalish talabalari uchun yuqori samaradorlik ko'rsatdi. O'yin elementlarining ta'limga integratsiyasi o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilish, til ko'nikmalarini rivojlantirish va eng asosiysi, chet tilini o'rganishga bo'lgan ijobiy motivatsiyani shakllantirishda muhim rol o'ynadi. Bunday yondashuvlar kelajakda til o'rgatishning asosiy metodlaridan biriga aylanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Gee, J. P. (2007). What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy. Palgrave Macmillan.
2. Kapp, K. M. (2012). The Gamification of Learning and Instruction: Game-Based Methods and Strategies for Training and Education. Pfeiffer.
3. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. The International Review of Research in Open and Distributed Learning.
4. Xasanov A., (2021). Ingliz tilini o'qitishda innovatsion yondashuvlar. Toshkent: Ilm ziyo nashriyoti.
5. Normurodova D. (2023). Geymifikatsiya asosida ta'lim samaradorligini oshirish metodikasi. "Til va adabiyot" ilmiy jurnali.